

Vierailuluento Collegiumissa: Google Library Project Oxfordin yliopiston kirjastossa

Kirjastojen rakenteelliseen kehittämiseen liittyvän seminaarin yhteydessä Helsingin yliopistossa vierailut Oxfordin yliopiston kirjaston apulaisjohtaja David Perrow esitelmöi torstaina 8.3. [Helsingin yliopiston tutkijakollegiumissa](#). Esitelmän aiheena oli Oxfordin yliopiston kirjaston osallistuminen hakukonejätti [Googlen digitointiprojektiin](#), mikä kiinnostikin sekä Collegiumin tutkijoita että HY:n kirjastoväkeä.

Toistaiseksi reilu tusina suurta yliopistokirjastoa, Oxfordin yliopiston kirjasto muiden mukana, on solminut hakukonejätti Googlen kanssa sopimuksen tekijänoikeusvapaaan kirjastoaineistonsa digitoimisesta. Käytännössä tämä tarkoittaa Oxfordissa ennen 1800-luvun loppua painettua aineistoa, jonka tekijänoikeus on rauennut. Mukana on niin monografioita, kausijulkaisuja kuin raportteja ja opinnäytteitäkin.

Digitointityö tehdään *quick & dirty* -metodilla skannaamalla hylly kerrallaan kaikki tekijänoikeusvapaa kirjallisuus, digitoitavan kokoelman sisältöä sen digitointi- tai säilytystarpeen kannalta kirjastossa sen tarkemmin arvioimatta. Projektissa luodaan jokaisesta kirjasta kaksi digitaalista kopiota, toinen Googlen, ja toinen alkuperäisen aineiston omistavan kirjaston käyttöön. Digitointipisteeseen Google on perustanut Oxfordin yliopiston tiloihin, eikä monivuotiseksi venyvistä projektista aiheutu tilakustannusten lisäksi kirjastolle muita kuluja.

Oxfordin yliopisto hyöttyy Perrown mukaan hankkeesta erityisesti siksi, että digitaalisen aineiston määrä saadaan näin kasvamaan paljon nopeammin kuin kirjaston omin voimin koskaan. Yliopistoyhteisöllä on mahdollisuus hyödyntää olemassa olevia kokoelmia melkein heti skannaamisen jälkeen myös verkossa. Google Library Project nähdään tärkeänä askeleena Virtual Library -konseptin kehityksessä. Hankkeeseen liittyy myös ajatus globaalien tasavertaisuuden edistämisestä: digitoituneet kirjastokokoelmat tuovat aineiston myös sellaisten ihmisten saataville, joilla ei välttämättä koskaan ole mahdollisuutta matkustaa paikan päälle tutkimaan Oxfordin yliopiston kirjastojen kokoelmia.

Google ilmoittaa puolestaan digitointihankkeessa tavoitteekseen helpottaa hakukoneen käyttäjien työtä näiden etsiessä työnsä tai kiinnostuksen kohteidensa kannalta relevanttia kirjallisuutta. Erityisesti korostetaan mahdollisuutta saattaa käyttöön kirjallisuutta, jonka painos on ollut loppu jo aika päiviä sitten. Varsinaisena tavoitteenaan Google pitää yhteistyössä kustantajien ja kirjastojen kanssa rakentuvaa kattavaa ja helposti haettavissa

olevaa tietokantaa koko maailmassa kaikilla mahdollisilla kielillä julkaistusta kirjallisuudesta. Maailman suurin digitaalinen kirjasto saattaisi samalla olla myös maailman suurin kirjakauppa. Hakukoneyhtiön lopullista ansaintalogiikka hankkeessa maallikko voi kuitenkin vain arvailla.

- David Perrown esitys löytyy Helsingin yliopiston intranetistä ALMAsta:
<https://portal-06.it.helsinki.fi/doclink/91121>
- Lisätietoja Oxfordin yliopiston kirjaston Google Library -projektista:
<http://www.bodley.ox.ac.uk/google/>
- Googlen Library -projektissa mukana olevat kirjastot:
<http://books.google.com/googlebooks/partners.html>

Teksti:

Veera Ristikartano

Projektipäällikkö

Tieteellisten aineistojen verkkopalveluhanke

Kirjastopalvelujen koordinointiyksikkö

veera.ristikartano [AT] helsinki.fi

puh. 191 21724